

Skizofreni og kriminalitet – en followup undersøgelse af patienter med skizofreni

Formål

Formålet med dette forskningsprojekt, er at undersøge den prædiktive værdi af: 1) personlighedsforstyrrelse, 2) psykopati, 3) mentaliseringsevne og tilknytning i forhold til kriminel recidiv ved patienter med en skizofrenidiagnose.

Dette forskningsprojekt er en followup undersøgelse på Sune Bo Hansens ph.d. projekt, hvor 108 patienter med skizofreni blev undersøgt med et omfattende testbatteri i perioden fra 2010 til 2011 i Region Sjælland. Alle patienter blev vurderet for generel psykopatologi, personlighedsforstyrrelser, herunder psykopati samt mentaliserings- og tilknytningsevne.

Der er gået mere end 5 år, siden disse målinger blev foretaget, og nærværende prospektive undersøgelse ønsker at vurdere den prædiktive værdi af disse målinger i forhold til ny kriminalitet. Denne undersøgelse vil give muligheden for at pege på kausale sammenhænge mellem specifikke mål for psykopatologi og forøget risiko for kriminalitet. Resultaterne af undersøgelsen kan være med til at pege på, hvilke faktorer man skal være særlig opmærksomme på, hvis man vil forhindre fornyet kriminalitet og vold for patienter med en skizofreni-diagnose.

Projektets teoretiske og empiriske baggrund

Sammenhængen mellem psykisk sygdom og kriminalitet er kompleks. I Danmark har der siden 80'erne været en stigning på 7% i antallet af personer, der idømmes en behandlingsdom (Kyvsgaard, 2006). I de seneste par år er denne stigning øget markant. Således var stigningen i perioden 1.1.2005 til 31.12.2005 på 21%. Ud over en markant stigning i antallet af personer, der idømmes en behandlingsdom, er der inden for denne population en høj rate af tilbagefald til kriminalitet (recidiv), med negative psykologiske såvel som økonomiske konsekvenser for den enkelte og for samfundet. Forskning peger på, at der i gruppen af behandlingsdømte, optræder forskellige former for psykopatologi, herunder skizofreni, personlighedsforstyrrelse og psykopati, og at der er en vis sammenhæng mellem gentagne kriminelle handlinger, kriminalitetens art og forskellige former for psykopatologi, omend der mangler undersøgelser, der specifikt kvantificerer og forklarer disse sammenhænge. Ud fra almenpsykologiske tilgange, herunder deskriptive trækteorier, arbejdes der på at forklare kriminel adfærd og psykopati ud fra personlighedspsykologiske dimensioner. Kriminel adfærd og psykopati forbindes ofte med bl.a. manglende empati og "theory of mind" og forringet evne til at forstå sig selv og andre som psykologiske væsener med intentioner, følelser og ønsker. Denne psykologiske evne benævnes mentalisering. Der efterspørges undersøgelser, hvor udviklingspsykologiske og funktionelle aspekter ved personligheden sammenholdes med voldelig kriminel adfærd - specifikt studier af sammenhængen mellem manglende mentalisering og arten af voldelig kriminel adfærd.

Det er således relevant at undersøge sammenhænge mellem voldelig kriminel adfærd og psykopatologi, for at forstå, hvilke faktorer - herunder psykopati - personlighedsforstyrrelse og evnen til mentalisering, der medierer og/eller modererer arten af voldelig kriminel adfærd.

Projektets berettigelse

Gevinsten ved projektet forventes at være:

1. At give et bedre billede af, hvilke faktorer der er væsentlige for at forstå kriminalitet i en psykiatrisk population.

2. At kunne pege på, hvilke personlighedspsykologiske aspekter der er væsentlige for at forstå kriminelles tilbagefald.
3. At kunne identificere eventuelle sammenhænge mellem mentalisering og tilknytning, og kriminalitet.
4. At kunne bidrage med information, således at kriminelle med psykiatriske lidelser sikres den bedste og mest effektive behandling.

Projektets udførelse og statistik

Der vil blive rettet henvendelse til Rigs politiet, Kriminalregisteret, med henblik på at få lavet et kriminalregisterudtræk på de personer der deltog i projektet i 2010 og 2011. Herefter vil data fra Kriminalregisteret kategoriseres efter type af kriminalitet. Dernæst vil der appliceres både regressions-, overlevelses- og mediationsanalyser for at undersøge, hvilke faktorer der forklarer kriminel og voldelig adfærd. Projektet blev anmeldt Videnskabsetisk Komite og Datatilsynet og godkendt.

Afrapportering af undersøgelsesresultater

Resultater af undersøgelsen vil blive publiceret i internationale tidsskrifter:

Abnormal Psychology, Journal of Personality Disorders.

Resultaterne ønskes ligeledes præsenteret ved internationale, såvel nationale konferencer.

Kontaktoplysninger

Sune Bo Hansen, cand.psych.aut., og specialist i psykoterapi, ph.d.

Børne- og Ungdomspsykiatrien og Psykiatrisk Forskningsenhed

E-mail: subh@regionsjaelland.dk